

בדד. כתב עת לענייני תורה ומדע. גיליון 29. העורך: פרופ' עלי מרצבך. רמת גן, אוניברסיטת בר אילן, כסלו תשע"ה. 171+51 עמ'. (merzbach@macs.biu.ac.il)

הקובץ השנתי האיכותי הזה עוסק הפעם בכמה נושאים הקשורים יותר למדיניות הלכתית בנושאים בעלי היבטים מדעיים, כמו למשל המאמר של הרב גרינצייג משיבת 'תורת החיים' העוסק בנושא הנדוש-לכאורה של צהבת פיסיולוגית ודחיית ברית המילה, ומסקנתו שאין לדחות כלל מילה של תינוק הסובל מצהבת אפילו משמעותית עם התברר על פי כמה קריטריונים שזוהי באמת צהבת פיסיולוגית 'אמיתית', ואם כן התינוק אינו חולה כלל. הוא תמה על ה'פשרה' המקובלת אצל הרבה מהפוסקים שעד רמה של 12-13 מ"ג% בילירובין אפשר למול למרות שאין ספק שהתינוק נראה צהוב, כי ממה-נפשך - אם הצהבת נקראת 'מחלה' לעניין מילה אסור למול כל תינוק חולה, והצהבת ניכרת בדרך כלל כבר ברמה של 7-8 מ"ג%, ואם אין צהבת פיסיולוגית נקראת מחלה - למה לחשוש לה גם ברמות גבוהות (בהתקיים כמה תנאים, תינוק בשל וכד', כמפורט במאמר)? יתכן אמנם שהפשרה הזו נובעת מהלשון 'צהוב ביותר', כאשר את התיבה 'ביותר' המובאת ברמב"ם השמיטו הרבה פוסקים; לפי הגירסה 'ביותר' המספרים 12-13 מבטאים בדרך כלל רמת צהבת משמעותית, ורק ברמה הזו ציוו חז"ל לחשוש לצהבת הפיסיולוגית ולהתייחס אליה כ'מחלה'. הסיכום של הרב גרינצייג מפורט וברור, אבל אני לא בטוח שבזה תם הדיון בשאלה בלתי-נגמרת זו... עוד מאמר עוסק בהכרעות במקרה שאי אפשר להשיג רוב לדעת אחת, מאמר מעניין הן בזוגיות המיוחדת שבין הבעל והאשה בחסידות גור הידועה בהנהגותיה המיוחדות בנושא הזה, דיון בסוגית 'השוויון בנטל' מנקודת מבט של המדיניות המשפטית תוך ניתוח סוגיות משפט בינלאומיות משיקות ולהבדיל פרקי תנ"ך רלוונטיים, כשמסקנת המחבר שאפשר להגדיר פרמטרים ברורים שיסייעו למערכת לקבוע מתי החברה רשאית ואף חייבת להתחשב ברגשות הדתיים של המיעוט ומתי לא. עוד מאמרים עוסקים במוסר אלוקי ואנושי, בענייני עיבור, ובחשיבות התורנית של הכרת הידע המדעי.